

Administrativa avdelningen

Finansdepartementet
Fi2016/02568/K

Remissyttrande "Regional indelning – tre nya län" SOU 2016:48

Till Finansdepartementet

Bergs kommun vill härmed avlämna följande remissyttrande över Indelningskommitténs delbetänkande "Regional indelning – tre nya län" (SOU 2016:48).

Bergs kommun avvisar Indelningskommitténs förslag om att från 2019 inordna region Jämtland Härjedalen i ett nytt storlän - "Norrlands län" som är tänkt att omfatta halva landets yta. Ett sådant ställningstagande saknar en allsidig konsekvensanalys och är inte förankrat bland länets medborgare. Vi anser att betänkandet har alltför stora brister och att arbetet sker under tidspress och utan försök till granskning av omständigheter och nuvarande förutsättningar. Ett beslut av denna dignitet bör lyftas under en längre tid och gärna under en valrörelse.

Utredningen diskuterar som ett alternativ (som dock inte förordas i utredningen) att de tre kustlänen slås samman och att Region Jämtland Härjedalen förblir en egen region. Av de två förslagen i utredningen är det alltså den lösning som Bergs kommun förordar. En sammanslagning av länen utan att frågan har diskuterats i en valrörelse eller underställts väljarna i en folkomröstning gör förslaget av demokratiska skäl oacceptabelt. Särskilt som en heltäckande konsekvensanalys av vad en storregion skulle innebära saknas och att inga alternativa förslag har utretts. Så kan inte en fråga som i praktiken skulle vara oåterkallelig hanteras.

Vi konstaterar vidare att en sammanslagning av de fyra nordliga länen i sig inte skulle ge mer resurser, utan istället innebära en oacceptabel centralisering. Såväl de geografiska som de demokratiska avstånden skulle bli enorma och utan motsvarighet på annat håll. Detta föreslås för en region som har en dåligt utbyggd infrastruktur, bland annat vad gäller kommunikationer som kommer att bli nödvändig i en tänkt storregion.

Utredarna pekar helt riktigt på att dagens landsting/regioner är ekonomiskt resurssvaga och inte står rustade för att möta framtidens utmaningar. De övertygar dock inte när utredningen hävdar att en sammanslagning av dessa resurssvaga landsting skulle ge större resurser. Fyra fattiga regioner kommer knappast att få starkare ekonomi genom sammanslagning till en storregion.

Vad man kan befara är att ett "Norrlands län" som omfattar den norra halvan av landet skulle innebära en centralisering som skulle innebära att samhällsfunktionerna flyttas längre från medborgarna. För region Jämtland Härjedalen, som skulle hamna i en perifer del av denna regions inland befara vi att detta skulle innebära allvarliga konsekvenser, både demokratisikt och ekonomiskt.

Vi vill i stället ännu en gång understryka vikten av en regionreform som innebär att makt och resurser överförs till regionerna/landstingen för att ge dessa bättre förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Det finns inga självklara samband mellan ett lands eller en regions storlek och dess effektivitet och framgång. Många mindre länder och regioner är mer framgångsrika än stora länder och regioner. Man måste utgå från de lokala och regionala förhållandena och förutsättningarna.

Demokratiskt innebär en sammanslagning av den norra halvan av Sverige till en enda region stor risk för centralisering på olika områden. I ett "Norrlands län" skulle Jämtlands län få ungefär 14 procent av mandatet och därmed ett svagt inflytande i ett regionfullmäktige. Många av de ledamöter som skulle fatta för Jämtland Härjedalen viktiga beslut när det gäller sjukvård och regional utveckling skulle därför sakna såväl kunskap som förankring i vårt län. Risken är uppenbar att kustlandet, med sin större befolkning och därmed större representation, skulle prioriteras.

Vi vill också understryka att region Jämtland Härjedalen har en annan näringslivs- och befolkningsstruktur än övriga tre län i den föreslagna storregionen. Eftersom vårt län skulle få ett begränsat inflytande och bli en perifer del av "Norrlands län" kan det bli svårt att få gehör för våra intressen. Överhuvudtaget tar inte Indelningskommittén upp centrum – periferiproblematiken i sitt betänkande. Frågan är, vad händer med övriga Norrland och särskilt Norrlands inland i detta scenario?

Ett argument som framförs för storregionen "Norrlands län" är den snabba utvecklingen inom sjukvården. Det är riktigt att den högspecialiserade sjukvården utvecklas snabbt, är kostbar och kräver prioriteringar. Att dessa viktiga framtidsfrågor kan klaras inom en region tror vi dock är föga realistiskt och bygger på ett föråldrat tänkande. Den högspecialiserade vården och de skenande kostnaderna bör samordnas på nationell – och nordisk – nivå. Hur detta bäst kan ske bör bli föremål för en särskild utredning.

En bra, grundläggande sjukvård bör kunna ges inom ramen för nuvarande region Jämtland/Härjedalen samtidigt som samarbete med grannlänen och Norge kan fortsätta. Föga tyder på att en storregion i sig leder till lägre vårdkostnader och bättre vårdkvalitet. De besparingar som kan väntas kommer i så fall att innebära rationaliseringar genom sammanslagningar och

nedläggningar. Risken är därmed att dagens ofta långa geografiska avstånden till vårdcentraler och sjukhus kan bli ännu längre.

Region Jämtland Härjedalen samverkar idag med omgivande län på olika områden, ett samarbete som behöver utvecklas vidare. Detta gäller även i hög grad med grannarna i väster, Trøndelag. Nationsgränsen mellan Sverige och Norge bör inte få hindra ett närmare samarbete med denna starka grannregion. Överhuvudtaget behöver vi ett mer flexibelt samarbete med våra grannar.

Ett folkinitiativ pågår för att få till stånd en folkomröstning i Region Jämtland/Härjedalen. Bergs kommun välkomnar initiativet, en folkomröstning skulle innebära en välgörande och folkbildande debatt såväl som den föreslagna regionala indelningens för- och nackdelar liksom andra möjliga sätt att möta framtidens utmaningar.

Sammanfattningsvis avvisar

Bergs kommun Indelningskommitténs förslag om att inordna Jämtlands län i ett nytt "Norrlands län" från 2019.

Vår uppfattning är att staten i stället för att rita kartor från ovan bör medverka till att stärka regionerna besluts- och resursmässigt i stället för att flytta de demokratiska processerna längre från medborgarna. Beslut bör decentraliseras från staten till regionerna och regionerna bör stärkas resursmässigt, inte flytta resurser inom storregioner.

Therese Zetterman
Kommunalråd

Anton Johansson
Kommunsekreterare